

**UCHWAŁA NR 228/XLI/20
RADY GMINY JANÓW**

z dnia 29 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Janów na rok 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378 z późn. zm.) w związku z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, zm. 2019 r. poz. 1818)

**Rada Gminy Janów
uchwała**

§ 1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Janów na rok 2021 stanowiący Załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Janów na rok 2021 będzie realizowany ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Janów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Przewodnicząca Rady Gminy
Janów

Ewa Ucieklak

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr 228/XLI/20
Rady Gminy Janów
z dnia 29 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH W GMINIE JANÓW NA ROK 2021**

Janów, 2020

ROZDZIAŁ I WPROWADZENIE

Spośród licznych problemów społecznych występujących w naszym kraju, kwestie związane z nadmiernym spożywaniem alkoholu stanowią poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania sfery ekonomicznej, moralnej i zdrowotnej społeczeństwa. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, głównie takich jak: przemoc w rodzinie, wypadki drogowe, przestępczość, zakłócanie porządku publicznego, ubóstwo czy bezrobocie.

Wachlarz problemów związanych z alkoholizmem jest na tyle szeroki, skomplikowany i trudny, że ustawodawca, na mocy Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492 z późn. zm.), zwanej dalej „Ustawą”, zobligował każdą gminę do tworzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwanego dalej „Programem”. Program ten musi być co roku uchwalony przez radę gminy. Ma on za zadanie zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie formatu tych, które już występują, jak również zwiększenie zasobów niezbędnych do pokonywania problemów już istniejących.

Zgodnie z treścią Ustawy gminy zobowiązane są do prowadzenia wszelkich działań profilaktycznych, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Program realizowany jest przy współdziałaniu Urzędu Gminy, osób fizycznych i prawnych, instytucji rządowych i pozarządowych, w tym Policji, Sądów, organizacji pozarządowych zajmujących się edukacją, kulturą, pomocą społeczną, sportem i rekreacją oraz wychowaniem w trzeźwości.

Osoby, instytucje i organizacje pozarządowe wnosząc swoje doświadczenie i inicjatywę w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów alkoholowych są integralną częścią systemu pomocy utworzonego przez Gminę Janów.

Program dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych w Gminie Janów i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym oraz ekonomicznym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Janów na rok 2021 został przygotowany w oparciu o:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020, Dz. U. z 2016 r. poz. 1492);
2. Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2023 (Uchwała Nr 269/XLV/14 Rady Gminy Janów z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2023 zmienionej Uchwałą Nr 14/III/18 Rady Gminy Janów z dnia 5 grudnia 2018 r. w sprawie aneksu do Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2023).

ROZDZIAŁ II DIAGNOZA PROBLEMÓW W GMINIE JANÓW

Na podstawie sprawozdań, posiadanych dokumentów oraz informacji uzyskanych od organizacji i instytucji zajmujących się głównie lub pobocznie problemami uzależnień, czyli:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie,
 - Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowie,
 - Punktu Konsultacyjnego przy Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowie,
 - Punktu Konsultacyjnego ds. rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie w Janowie,
- przyjmuje się jako bazę wyjściową do dalszych działań następujące dane (stan na dzień 30 listopada 2020 roku):

I. Struktura demograficzna Gminy Janów

Gminę Janów zamieszkuje ogółem 5881 mieszkańców, tj. 2946 kobiet i 2935 mężczyzn, w tym dzieci i młodzież do 18 roku życia - 1103. W wieku produkcyjnym na terenie Gminy Janów mieszka 3666 osób (mężczyźni 18 - 65 lat - 2006, kobiety 18 - 60 lat - 1660), zaś 1171 osoby znajduje się w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni powyżej 65 roku życia - 375, kobiety powyżej 60 roku życia - 796).

II. Rynek napojów alkoholowych w Gminie Janów

Uchwałą nr 286/XLVI/18 z dnia 12 czerwca 2018 roku Rada Gminy Janów ustaliła dla Gminy Janów maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

A., czyli zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia:

- a) poza miejscem sprzedaży – 22,
- b) w miejscu sprzedaży – 25.

B., czyli zawierających powyżej 4,5% alkoholu (za wyjątkiem piwa) do 18% przeznaczonych do spożycia:

- a) poza miejscem sprzedaży – 15,
- b) w miejscu sprzedaży – 5.

C., czyli zawierających powyżej 18% alkoholu:

- a) poza miejscem sprzedaży – 15
- b) w miejscu sprzedaży – 5.

Rodzaj posiadanego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Janów			
	2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok
A.	18	19	17	17
A. i B.	3	3	2	3
A. i C.	4	3	2	1
A., B. i C.	12	12	12	13
Razem:	37	37	33	34

W roku 2020 (stan na 30.11.2020 r.) w 34 punktach prowadzona jest sprzedaż napojów alkoholowych, z czego 17 są to sklepy, 16 to lokale gastronomiczne i ogródki piwne oraz 1 catering. W 2020 roku na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych ogółem przypada 173 mieszkańców Gminy. Natomiast 452 mieszkańców Gminy przypada na jeden punkt sprzedaży napojów

alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu.

III. Pomoc społeczna

W 2020 r. (stan na 30.11.2020 r.) 96 rodzin objętych zostało pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie, w tym 8 rodzin, w których występują problemy alkoholowe. W rodzinach objętych pomocą społeczną występuje wiele niekorzystnych zjawisk, z których najczęstsze to: bezrobocie, problemy z nadużywaniem alkoholu, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych.

IV. Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKdsPiRPA)

Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowie w 2020 r. przyjęła 15 wniosków o zastosowanie poddania się leczeniu uzależnienia od alkoholu (stan na 30.11.2020 r.) - wszystkie dotyczyły mężczyzn. Jest to wzrost w stosunku do roku 2019 roku o 4 wnioski. Gminna Komisja złożyła w 2020 roku do sądu wnioski o objęcie przymusowym leczeniem 1 osoby nadużywającej alkohol.

V. Punkt Konsultacyjny ds. rozwiązywania problemów alkoholowych

Kontynuowana jest działalność Punktu Konsultacyjnego, w którym mieszkańcy Gminy znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej, zmagający się z problemami i szukający pomocy w ich rozwiązaniu mogli skorzystać z konsultacji i porad instruktora terapii uzależnień. Punkt czynny jest w pierwszy i trzeci piątek miesiąca. W 2020 r. (stan na 30.11.2020 r.) udzielono w Punkcie 99 konsultacji dla 19 osób uzależnionych od alkoholu oraz 2 współuzależnionych.

VI. Punkt Konsultacyjny ds. rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie

W Gminie Janów pomocy udziela również psychoterapeuta, który prowadzi rozmowy z osobami doświadczającymi przemocy domowej i osobami stosującymi tą przemoc wobec bliskich. Punkt czynny jest w drugi i czwarty poniedziałek miesiąca. W 2020 r. (stan na 30.11.2020 r.) udzielano łącznie 38 porad dla 14 osób, m.in. dla 7 osób uzależnionych, 6 współuzależnionych, 28 osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz 6 sprawcom przemocy w rodzinie.

ROZDZIAŁ III CELE PROGRAMU

Cele główne:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów już istniejących.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych.

Cele szczegółowe:

1. Podwyższenie progu wiekowego inicjacji alkoholowej.
 2. Zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych i innych problemów społecznych w szczególności skierowanej do uczniów szkół podstawowych.
- Zwiększenie ilości osób podejmujących leczenie we wczesnej fazie choroby alkoholowej.

4. Kształtowanie postaw prozdrowotnych.
5. Tworzenie dla dzieci i młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu.
6. Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi.

ROZDZIAŁ IV ZADANIA PROGRAMU

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:

- 1) prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie pomocy psychologicznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu w ramach działalności Punktów Konsultacyjnych;
- 2) motywowanie skierowanych we wnioskach do GKdsPiRPA w Janowie na leczenie odwykowe;
- 3) współpraca z biegłymi sądowymi w orzecznictwie uzależnienia od alkoholu (pokrycie kosztów wydania opinii biegłych);
- 4) kierowanie do sądu wniosków o przymusowe leczenie w stosunku do osób, które odmówiły dobrowolnego leczenia, bądź je przerwały (koszty postępowania sądowego).

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- 1) świadczenie pomocy prawnej dla ofiar przemocy w rodzinie w Urzędzie Gminy;
- 2) realizacja programu opiekuńczo - wychowawczego w ramach funkcjonowania świetlic na terenie Gminy Janów (w tym płace opiekunów prowadzących zajęcia, zakup sprzętu, wyposażenia pomieszczeń oraz materiałów przeznaczonych do prowadzenia zajęć oraz finansowanie wyjazdów edukacyjno - rekreacyjnych), w których realizowane będą następujące zadania:
 - a) edukacyjne, w tym odrabianie lekcji, wyrównywanie zaległości w nauce,
 - b) wspierające rozwój osobisty, psychiczny i fizyczny,
 - c) zagospodarowujące czas wolny,
 - d) profilaktyczne (konkursy, warsztaty, itp.);
- 3) podjęcie wspólnych działań służb i instytucji stosujących procedury „Niebieskiej Karty”, tj. Policji, GOPS, GKdsPiRPA, Sądu, Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 4) szkolenia dla przedstawicieli placówek i instytucji włączonych w system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- 1) realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz programów autorskich dotyczących profilaktyki uzależnień, profilaktyki problemowej w szkołach na terenie Gminy, organizacja konkursów tematycznych jako uzupełnienie programów (zakup nagród);
- 2) organizacja szkoleń zwiększających kompetencje osób podejmujących działania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców;

- 4) promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia poprzez realizację pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych, zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz organizację wypoczynku letniego i zimowego przez różne podmioty, instytucje i placówki, stanowiących alternatywną formę przeciwdziałania uzależnieniom, np.:
 - wyjazdy na basen, rajdy górskie, wycieczki edukacyjne,
 - zakup niezbędnego sprzętu i materiałów do prowadzenia zajęć oraz słodczy, napojów i owoców dla uczestników zajęć,
 - kółka zainteresowań.
- 5) szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych;
- 6) zakup specjalistycznej literatury i materiałów edukacyjnych w celu rozprowadzania ich wśród uczniów, nauczycieli i rodziców oraz mieszkańców Gminy (plakaty, broszurki, filmy, itp.);
- 7) dofinansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych na terenie Gminy Janów.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- 1) wspomaganie Klubów Sportowych oraz wszelkich organizacji (Stowarzyszenia, Kluby Seniorów, Związek Harcerstwa Polskiego) funkcjonujących na terenie Gminy Janów, które realizują działania zmierzające do ograniczenia i eliminowania uzależnień;
- 2) zakup niezbędnego sprzętu i materiałów do prowadzenia zajęć.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 Ustawy oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- 1) kontrola przestrzegania zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy;
- 2) kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z Ustawą z dnia 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców (tj. Dz.U. 2019 r. poz. 1292 z późn. zm.), w tym kontrola oświadczeń o wartości sprzedanego alkoholu;
- 3) występowanie w uzasadnionych przypadkach przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w w/w sprawach.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej na terenie Gminy.

ROZDZIAŁ V REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program realizowany jest przez Urząd Gminy Janów. W realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczą: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowie, placówki oświatowe z terenu Gminy Janów, instytucje kultury z terenu Gminy Janów oraz instytucje rządowe i pozarządowe działające na terenie Gminy Janów.

ROZDZIAŁ VI ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- 1) Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych Gminy wynikających z Ustawy

oraz niniejszego Programu są ujęte w Projekcie Uchwały Budżetowej Gminy Janów na rok 2021 w dziale 851, rozdziale 85154.

- 2) Środki finansowe pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w bieżącym roku budżetowym nie wygasają z upływem tego roku i zostaną przeznaczone w następnym roku budżetowym na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Olsztyn na 2022 rok.
- 3) Wszelkie zmiany w wysokości środków finansowych na realizację Programu dokonywane będą na podstawie uchwał Rady Gminy Janów w sprawie zmian w Budżecie Gminy Janów na rok 2021.

ROZDZIAŁ VII

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI DS. PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Członkom Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowie, zwanej dalej "Komisją", przysługuje wynagrodzenie:

- a) Przewodniczącemu Komisji – ryczałt miesięczny w kwocie 200,00 zł,
- b) Zastępcy Przewodniczącego Komisji – ryczałt miesięczny w kwocie 150,00 zł,
- c) Sekretarzowi Komisji- ryczałt miesięczny w kwocie 150,00 zł,
- d) pozostałym członkom Komisji – ryczałt miesięczny w kwocie 60,00 zł.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w punkcie 1. przysługuje wyłącznie za miesiąc, w którym odbyło się przynajmniej jedno posiedzenie Komisji, a jej Członek w nim uczestniczył. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności dołączonej do protokołu posiedzenia.

3. Wydatki na wynagrodzenia członków Komisji pochodzą ze środków budżetu Gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z Ustawy, określonych w niniejszym Programie.

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR 228/XLI/20
RADY GMINY JANÓW

z dnia 29 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Janów na rok 2021**

Z art. 18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378 z późn. zm.) wynika, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy. Zaś z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492 z późn. zm.) stanowi, że gmina realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych prowadzi w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanego corocznie przez radę gminy. Nakłada ona na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania w tym zakresie działalności organizacji społecznych i zakładów pracy. W art. 41 ust. 1 ww. ustawy wyszczególniono zadania własne, jakie powinna realizować gmina w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Do zadań tych należą:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Natomiast art. 41 ust. 2 ustawy wskazuje, że realizacja ww. zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Janów na rok 2021 został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Janów. Uwzględniono w nim również główne założenia Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, przyjętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Janów na rok 2021 będzie realizowany ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Janów na rok 2021 został przedstawiony Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowie.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Janów na rok 2021 jest zasadne.